

ISSN 1816-031X

VINNYTSIA NATIONAL PYROGOV MEMORIAL
MEDICAL UNIVERSITY

BIOMEDICAL AND BIOSOCIAL ANTHROPOLOGY

SCIENTIFIC JOURNAL
№25 2015

BIOMEDICAL AND BIOSOCIAL ANTHROPOLOGY

*Official Journal of the International Academy of Integrative Anthropology
Founded by the International Academy of Integrative Anthropology and Vinnytsia National Pyrogov
Memorial Medical University in 2003*

Періодичність виходу журналу 2 рази на рік
№ 25, 2015

Фахове наукове видання України у галузі медичних наук

Згідно переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України № 1328 від 21.12.2015 р. (додаток 8)

Фахове наукове видання України у галузі біологічних наук (за групами спеціальностей 14.01.00-14.03.00)

Згідно переліку наукових фахових видань України, затвердженого Наказом МОН України №747 від 13.07.2015 р. (додаток 17)

Editor-in-chief – *Moroz V.M. (Vinnytsia)*
First assistant editor – *Serheta I.V. (Vinnytsia)*
Secretary – *Datsenko G.V. (Vinnytsia)*

Editorial board:

Aleksina L.A. (Saint-Petersburg), Vasilenko D.A. (Kyiv), Volkov K.S. (Ternopil), Gunas I.V. (Vinnytsia), Guminskiy Yu.I. (Vinnytsia), Dgebuadze M.A. (Tbilisi), Karimov M.K. (Hudzhand), Kirilenko V.A. (Vinnytsia), Kornetov N.A. (Tomsk), Kostyuk G. Ya. (Vinnytsia), Krivko Yu. Ya. (Lviv), Maslovskiy S. Yu. (Kharkiv), Mostoviy Yu.M. (Vinnytsia), Nikolaev V.G. (Krasnoyarsk), Petrushenko V.V. (Vinnytsia), Pogoriliy V.V. (Vinnytsia), Sarafinyuk L.A. (Vinnytsia), Stechenko L.O. (Kyiv), Tegako L.I. (Minsk), Halberg F. (Minneapolis), Chaikovskiy Yu.B. (Kyiv), Cherkasov V.G. (Kyiv), Shepitko V.I. (Poltava), Shutz Yu. (Munster), Yacenko V.P. (Kyiv)

Editorial council:

Kostinskiy G.B. (Kyiv), Nikityuk D.B. (Moscow), Masna Z.Z. (Lviv), Mnihovich M.V. (Moscow), Pishak V.P. (Chernivci), Puchlik B.M. (Vinnytsia), Sak N.M. (Kharkiv), Talko V.I. (Kyiv), Topka E.G. (Dnipropetrovsk), Piskun R. P. (Vinnytsia), Furman Yu.M. (Vinnytsia)

Адреса редакції та видавця:

вул. Пирогова, 56,
м.Вінниця-18, Україна, 21018
Тел.: +38 (0432) 439411
Факс.: +38 (0432) 465530
E-mail: datsenko@vnmv.vinnica.ua

Address editors and publisher:

Pyrogov Str. 56,
Vinnytsia, Ukraine - 21018
Tel.: +38(0432) 439411
Fax: +38 (0432) 465530
E-mail: datsenko@vnmv.vinnica.ua

Технічний редактор Л.О. Клопотівська
Художній редактор Л.М. Слободянюк
Технічний редактор О.П. Віштак

Підписано до друку 28.12.2015 р.

Затверджено Вченою Радою ВНМУ ім. М.І. Пирогова, протокол №6 від 24.12.15 р.
Формат 84x120 1/16. Друк офсетний. Замовлення № 299. Тираж 600.

Вінниця. Друкарня ВНМУ, Пирогова, 56

CONTENT

ORIGINAL ARTICLES

Татарчук О.М. Рівень цитокінів у хворих на хронічний панкреатит.....	6
Бобровська О.А. Етноботанічне та фітохімічне дослідження <i>Lawsonia Inermis</i> L., сировина якої містить барвники	8
Жебель В.М., Пашкова Ю.П. Особливості структурної організації гена мозкового натрійуретичного пептиду та рівень його плазмової концентрації у чоловіків, мешканців Подільського регіону	12
Калашников А.В., Апуховська Л.І., Кузів Е.Л., Вільцанюк О.О. Вплив преднізолону на мінеральний та D-вітамінний обмін при його короткотривалому введенні	16
Корчинська Н.С. Кореляційний аналіз органометричних параметрів верхньої щелепи, лица та черепа наприкінці плодового періоду онтогенезу.....	20
Мялюк О.П., Кліщ І.М., Засць В.В., Марущак М.І. Порушення енергозабезпечення тканини печінки як один з механізмів аліментарного ожиріння.....	23
Палій Г.К., Назарчук О.А., Нагайчук В.І., Осадчук Н.І., Палій Д.В., Яцула О.В. Аналітичне прогнозування чутливості штамів <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , виділених від опікових хворих, до бета-лактамних антибіотиків.....	26
Антонець О.В. Особливості лінійних сонографічних розмірів та акустичної щільності селезінки у здорових жінок Поділля різних соматотипів.....	30
Dzevulska I.V. Monthly rates of cell cycle of rat adrenal cells in administration of 0,9% nacl solution, lactoprotein with Sorbitol or HAES-LX-5% during the first 7 days	33
Олещук О.М., Іванків Я.І. Встановлення ефективності застосування мелатоніну при експериментальному цукровому діабеті 2 типу	37
Тихолаз В.О. Гістоструктура та гістометрія довгастого мозку плодів людини 14-15 тижнів внутрішньоутробного розвитку	42
Kovalchuk O.I. Impact of infusion therapy on structural changes in rat adenohiphophysis in experimental dermal burn injury.....	45
Родінкова В.В., Кременська Л.В. Вплив сезонної температури повітря у Вінниці на терміни викиду деревами алергенного пилку	51
Сотникова Е.П., Салдан В.И., Абрамова А.Б., Молодая А.Л. Влияние сочетанного применения глазных мазей биопелоидов и гентамицина на некоторые показатели местного иммунитета при воспроизведении бактериального кератита	55
Шафран Л.М., Третьякова Е.В, Нехорошкова Ю.В., Третьяков А.М. Поведенческие реакции как биомаркеры нейротоксичности в гигиенической регламентации полимерных материалов.....	59
Шевчук Ю.Г. Параметри III і IV шлуночків головного мозку у здорових юнаків і дівчат різних соматотипів	65
Мельник М.П. Особливості сонографічних параметрів печінки у практично здорових жінок різних соматотипів	68
Гненна В.О. Кореляції сонографічних параметрів щитоподібної залози з антропометричними та соматотипологічними показниками практично здорових чоловіків і жінок першого зрілого віку	71
Васьнянов Р.С., Стрельникова Ю. С. Вираженість гострих генералізованих судом за умов блокади інтерлейкін-1-бета рецепторів	76
Majewski O.Ye., Pinchuk S.V., Bashinska O.I. Analysis of sexual differences in computed tomography sizes of lumbar spine on the median-sagittal slice in representatives of adolescence age.....	81
Чаплик-Чижо І.О. Відмінності поперечних розмірів тіла між здоровими і хворими на піодермії чоловіками та жінками	85
Васьнянов Р.С., Коновалов М. Ф. Зміна мінеральної щільності кісткової тканини в динаміці розвитку хронічної епілептичної активності	87
Марченко А.В. Комп'ютерно-томографічні мезіодистальні розміри зубів у дівчат з фізіологічним прикусом в залежності від форми голови.....	92
Гумінський Ю.Й., Андрійчук В.М., Шпакова Н.А. Закономірності річних змін соматометричних та спірометричних показників юнаків під час строкової військової служби та навчання	95

CLINICAL ARTICLES

Підлубний В.Л. Особливості невротичних, пов'язаних зі стресом, та соматоформних розладів в організованій популяції працівників промислових підприємств.....	100
--	-----

Гончаренко О.В. Профілактика та лікування гострого післяопераційного панкреатиту	105
Павловський С.А. Вплив циркадних ритмів на диспептичні прояви хронічного холециститу, асоційованого з соматоформною дисфункцією вегетативної нервової системи	110
Буглова Н.О. Клінічні особливості виразкової хвороби дванадцятипалої кишки у дітей.....	113
Мороз Л.В., Чічирельо-Константинович К.Д., Константинович Т.В. Особливості клінічного перебігу цитомегаловірусної інфекції за даними власних спостережень.....	117
Цымбалюк В.И., Третьак И.Б., Цзян Хао Результати хирургического лечения брахиоплексопатии, обусловленной наличием добавочного шейного ребра	121
Третьак І.Б., Фрейдман М.Ю. Мікрохірургічні денерваційні втручання при фокальній м'язовій шийній дистонії: аналіз результатів лікування 14 пацієнтів з ретроколіс.....	126
Вільцанюк О.О. Особливості перебігу та результати лікування негоспітальної пневмонії у хворих на опійну наркоманію	130
Гур'єв С.О., Соловійов О.С. Вплив ВІЛ інфекції на перебіг травматичного процесу у постраждалих з полісистемними пошкодженнями.....	136
Жук С.І., Ус І.В., Атаманчук І.М. Клініко-лабораторна характеристика вагітних із загрозою передчасних пологів на фоні тромбофілічних станів	141
Кондратюк В.К., Дзись Н.П., Баранецька І.О., Горбань Н.Є. Вульвовагінальний кандидоз - клінічна оцінка нових можливостей терапії.....	146
Денесюк О.В. Визначення ступенів гіпертрофії лівого шлуночка у хворих з нестабільною стенокардією за допомогою удосконалених критеріїв діагностики.....	149
Жебель В.М., Лозинська М.С., Лозинський С.Е. Оцінка ехорефлективності для виявлення фіброзування міокарда у хворих на гіпертонічну хворобу	152
Калашніков А.В., Юхимчук О.А. Алгоритм оперативного лікування переломів стегнової кістки із застосуванням імплантів з різним модулем пружності.....	155
Мороз Л.В., Чемич О.М., Холодило О.В. Зміни мікробіоценозу товстої кишки при сальмонельозі та гострих кишкових інфекціях, спричинених умовно патогенними мікроорганізмами, вірусами	159
Касьяненко Д.М. Актуальність изучения взаимосвязи дистального прикуса с нарушением функции жевательных и мимических мышц у пациентов с разными типами дыхания	163
Кізіна І.Є. Інформативність полімеразної ланцюгової реакції для діагностики, оцінки перебігу й результатів лікування оніхомікозу	169
Ночвіна О.А. Функціональний стан головного мозку у жінок з синдромом хронічного тазового болю	172

METHODICAL ARTICLES

Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Попович І.Ю. Значення лабораторного заняття у формуванні клінічного мислення майбутніх лікарів-стоматологів із дисципліни "Терапевтична стоматологія".....	176
Стоян Н.В. Рівень суб'єктивного контролю сучасних студентів та особливості його динамічних змін у природних умовах перебування у вищому навчальному закладі	178
Шкатула Ю.В., Облазницький В.М. Застосування сонографії при проведенні диференційної діагностики хвороби Легг-Кальве-Пертеса і транзиторного синовіту.....	183

SOCIAL ARTICLES

Гацька Д.О. Поширеність та клінічні особливості atopічного дерматиту серед дітей та молоді Вінницької області	188
Панчук О.Ю. Професійно-прикладна фізична підготовка як невід'ємна складова комплексу заходів, спрямованих на збільшення рівня професійної придатності студентів медичних вищих навчальних закладів.....	192
Рудавка С.І. Проблеми державного регулювання обсягів виробництва і параметрів якості харчових продуктів в Україні та їх вплив на здоров'я людини	197
Сергета І.В., Дреженкова І.Л. Гігієнічна оцінка рівня звичної рухової активності сучасних студентів, які навчаються в умовах медичного вищого навчального закладу.....	202

REVIEW ARTICLES

Горай М.А., Гаджула Н.Г. Імунологічні аспекти розвитку хронічної механічної травми слизової оболонки порожнини рота.....	206
Гулько Б.А., Цирульник Д.О. Сучасний погляд на психопатологію наркологічних захворювань.....	209

Маєвський О.Є., Міронов Є.В. Зміни в шкірі після термічного опіку (огляд літератури).....	218
Ризничук М.О., Півторак В.І. Окремі вроджені вади нижніх сечових шляхів	221
Римша О.В. До сучасної оцінки нозокоміальної інфекції (огляд літератури)	225
Форманчук Т.В. Проблема остаточного гемостазу в резекційній гепатології.....	233

CHRONICLE

К 80-летию доктора медицинских наук, профессора Леонида Моисеевича Шафрана	238
До 50-річчя доктора медичних наук, професора Ігоря Валерійовича Гунаса	239

- 2014 рік. - К.: ТОВ "Вид-во "Консультант", 2015. - С. 102, 155, 320.
- Требгчук В. М. Продовольча безпека в контексті національної безпеки держави / В.М. Трегбчук. - К.: ІЕНА-НУ, 2006. - 387с.
- Ульянченко А. В. Продовольча безпека - основа національної безпеки держави / А.В. Ульянченко, Н.В. Прозорова [Електронний ресурс]. - Режим доступу: congressworld.com.ua/blog.-article.php?id=5
- Чорний Ю. Подільська скиба Анатолія Пачевського/Чорний Ю.//Вінниччина. - 29 серпня 2014 р. - С. 3.
- Яновський С. Найчастіше підробляють ковбасу і масло/ С. Яновський//Голос України. - 30 січня 2014 р. - С. 14.

Рудава С. І.

ПРОБЛЕМИ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОБЪЕМОВ ПРОИЗВОДСТВА И ПАРАМЕТРОВ КАЧЕСТВА ПИЩЕВЫХ ПРОДУКТОВ В УКРАИНЕ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ЗДОРОВЬЕ ЧЕЛОВЕКА

Резюме. В статье рассмотрено состояние производства пищевых продуктов в Украине, определены направления государственного регулирования их объемов и параметров качества, показано их влияние на здоровье человека.

Ключевые слова: государственное регулирование, объемы производства, качество пищевых продуктов, полноценное питание, здоровье.

Rudavka S. I.

PROBLEMS OF STATE REGULATION OF FOOD PRODUCTS PRODUCTION AND PARAMETERS OF QUALITY OF FOOD PRODUCTS IN UKRAINE AND IMPACT OF IT ON THE HUMAN HEALTH

Summary. In the article are reviewed the condition with food production in Ukraine, the directions of the state regulation of volumes and parameters of quality of food products are defined, the impact of it on human health are described too

Key words: the state regulation, the volume of production, quality of food products, human health.

Стаття надійшла до редакції 27.08.2015 р.

Рецензент - д. мед. н., проф. Сергет І. В.

Рудава Станіслав Іванович - к. економ. н., доцент кафедри філософії і суспільних наук Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова; (0432) 562370

© Сергет І. В., Дреженкова І. Л.

УДК: 613:159.946.2:378.4

Сергет І. В., Дреженкова І. Л.

Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА РІВНЯ ЗВИЧНОЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ В УМОВАХ МЕДИЧНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Резюме. В ході проведених досліджень під час здійснення гігієнічної оцінки величин добових енерговитрат та кількості локомоцій у добовому циклі студентів медичного вищого навчального закладу визначено, що середні значення добових енерговитрат становлять 10246,55±144,45 кДж серед дівчат та 12902,93±246,30 кДж серед юнаків, середні величини кількості локомоцій - 16138,34±306,05 кроків серед дівчат та 17468,56±329,94 кроків серед юнаків.

Ключові слова: студенти, рухова активність, гігієнічна оцінка.

Вступ

Рухова активність (РА), надзвичайно важлива категорія сучасної профілактичної медицини та критеріальна за своїм характером і здоров'ятвірна за своїм змістом характеристика рівня функціональних можливостей та адаптаційних ресурсів організму людини, визначається певною сумарною кількістю локомоцій, які людина певного віку, певної статі та певної професійної групи виконує в процесі життєдіяльності або впродовж окремого проміжку часу (рік, місяць, тиждень, доба, година тощо). Як її головні компоненти у контексті вирішення проблем охорони здоров'я дітей, підлітків та молоді, прийнято виділяти слід вважати цілеспрямовану РА в процесі фізичного виховання, цілеспрямовану РА в ході виконання навчальної або професійної діяльності та спонтанну РА у вільний час [Сухарев, 1991, 2006; Сергет, Бардов, 1997].

РА, яка є невід'ємним атрибутом звичної, притаман-

ної певній людині, життєдіяльності прийнято визначати як звичну РА. Серед її кількісних параметрів, а саме звичну РА прийнято вважати критеріальною ознакою рухової діяльності людини, що визначає відповідність її величини біологічній потребі в рухах, найбільшого значення мають величини енерговитрат впродовж доби, число рухів протягом доби, а також тривалість динамічного компоненту у добовому бюджеті часу. за добу та тиждень, а також середньомісячна та середньорічна кількість рухів. Саме недостатній, низький, такий, що не відповідає біологічній потребі, рівень звичної РА суттєво знижує адаптаційні ресурси організму, обумовлює дисгармонізацію розвитку особистості, у вираженій мірі зменшує економічний потенціал суспільства тощо [Сергет, Бардов, 1997; Кучма, Сухарева, 2006; Сердюк і др., 2012; Сухарев, Шелонина, 2012].

Метою дослідження є проведення гігієнічної оцінки

рівня звичної рухової активності сучасних студентів, які навчаються в умовах медичного вищого навчального закладу.

Матеріали та методи

В основі досліджень, які проводились та передбачали визначення рівня звичної добової РА студентів медичного ВНЗ, знаходилось визначення величин добових енерговитрат та кількості локомоцій 194 дівчат і 143 юнаків, що навчались на 3 курсі Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова.

Як критерії комплексної гігієнічної оцінки РА студентської молоді були визначені величини добових енерговитрат та значення кількості локомоцій у добовому циклі.

Величини добових енерговитрат (у кДж) розраховували хронометражно-табличним методом з урахуванням того, що енерговитрати організму складаються з таких компонентів, як основний обмін, витрати енергії, пов'язані із специфічно-динамічною дією їжі (10% від величини основного обміну), витрати енергії, зумовлені виконанням певної діяльності, тощо.

Кількість локомоцій у добовому циклі (в кроках) визначали за допомогою стандартизованих крокомірів ШМ-6 "Зоря", SIGETA PMT-01 та AstraZeneca, що прикріплювались до одягу досліджуваного у вертикальному положенні поблизу від центру важкості його тіла.

Статистичний аналіз отриманих результатів передбачав використання процедур описової статистики на підставі застосування стандартного пакету прикладних програм багатомірного статистичного аналізу "Statistica 6.1 for Windows" (належить Вінницькому національному університету імені М.І. Пирогова, ліцензійний №АХХ910А374605FA).

Результати. Обговорення

Під час визначення та гігієнічної оцінки величин добових енерговитрат студентів на підставі використання хронометражно-табличного методу, який є найбільш прийнятним та найбільш об'єктивним методом для проведення досліджень подібного змісту, встановлено, що їх середні значення становили 10246,55±144,45 кДж серед дівчат та 12902,93±246,30 кДж серед юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$) (табл. 1).

Водночас слід було підкреслити, що відповідні значення добових енерговитрат студентів в понеділок у дівчат складала 10577,36±187,45 кДж, у юнаків - 13214,26±287,68 кДж ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у вівторок - відповідно 10194,46±166,48 кДж у дівчат і 12942,49±263,19 кДж у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у середу - відповідно 10294,88±152,21 кДж у дівчат і 13122,32±278,72 кДж у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у четвер - відповідно 10321,61±178,07 кДж у дівчат і 12879,26±269,88 кДж у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у п'ятницю - відповідно 10353,03±165,65 кДж у дівчат і 12749,02±268,15 кДж у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у суботу - відповідно

Таблиця 1. Показники величин добових енерговитрат студентів на підставі використання хронометражно-табличного методу в тижневому циклі, кДж ($M \pm m$; n; p).

День тижня	Групи студентів				$p(t)_{д-ю}$
	Дівчата		Юнаки		
	n	$M \pm m$	n	$M \pm m$	
Понеділок	194	10577,36±187,45	143	13214,26±287,68	<0,001
Вівторок	194	10194,46±166,48	143	12942,49±263,19	<0,001
Середа	194	10294,88±152,21	143	13122,32± 278,72	<0,001
Четвер	194	10321,61±178,07	143	12879,26±269,88	<0,001
П'ятниця	194	10353,03±165,65	143	12749,02±268,15	<0,001
Субота	194	10245,00±178,42	143	12859,44±290,51	<0,001
Неділя	194	9739,49±167,27	143	12553,68± 294,75	<0,001
Загалом	194	10246,55±144,45	143	12902,93±246,30	<0,001

10245,00±178,42 кДж у дівчат і 12859,44±290,51 кДж у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у неділю - відповідно 9739,49±167,27 кДж у дівчат і 12553,68±294,75 кДж у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$). Розглядаючи особливості стативо-обумовлених відмінностей між отриманими показниками, слід було підкреслити їх стабільно достовірний характер протягом усього добового циклу ($p(t)_{д-ю} < 0,001$).

Вельми цікавими слід було визнати дані, що характеризують коливання величин досліджуваних показників у добовому циклі. Як серед дівчат, так і серед юнаків найбільші показники добових енерговитрат реєструвались у понеділок, найменші - у неділю. Водночас загалом у порядку спадання значення добових енерговитрат серед дівчат необхідно було розташувати таким чином: понеділок - п'ятниця - четвер - середа - субота - вівторок - неділя, серед юнаків: понеділок - середа - вівторок - четвер - субота - п'ятниця - неділя.

Розглядаючи особливості статистично-значущих відмінностей між показниками, які реєструвались в окремі дні тижня, слід було звернути увагу на наявність достовірних розбіжностей між значеннями досліджуваних показників. Так, у дівчат відмінності такого змісту були властиві для показників енерговитрат у середу в порівнянні з аналогічними показниками у всі інші дні тижня ($p(t) < 0,001$), а також для показників енерговитрат у неділю з аналогічними показниками у середу, четвер, п'ятницю та суботу ($p(t) < 0,05-0,001$). Натомість у юнаків відмінності такого змісту були властиві лише для показників енерговитрат у середу в порівнянні з аналогічними показниками у всі інші дні тижня ($p(t) < 0,001$).

Під час здійснення гігієнічної оцінки структурних особливостей розподілу значень добової РА дівчат, які навчались у медичному ВНЗ, привертати на себе увагу наступні доволі цікаві явища. Насамперед слід необхідно було відзначити, що у дівчат питома вага значень добових енерговитрат в межах до 8000 кДж становила 9,3%, в межах від 8000 до 9000 кДж - 19,2%, в межах від 9000 до 10000 кДж - 21,2%, в межах від 10000 до

Таблиця 2. Показники величин кількості локомоцій студентів у тижневому циклі на підставі використання методики крокометрії, кроки ($M \pm m$; n ; p).

День тижня	Групи студентів				$p(t)_{д-ю}$
	Дівчата		Юнаки		
	n	$M \pm m$	n	$M \pm m$	
Понеділок	105	16847,00 \pm 303,70	105	18464,99 \pm 328,24	<0,001
Вівторок	105	16015,49 \pm 335,54	105	17732,16 \pm 358,74	<0,001
Середа	105	16160,17 \pm 310,41	105	17810,66 \pm 326,22	<0,001
Четвер	105	15991,65 \pm 296,82	105	17434,44 \pm 316,72	<0,01
П'ятниця	105	16603,48 \pm 298,26	105	16991,10 \pm 346,44	>0,05
Субота	105	16175,23 \pm 350,58	105	17172,43 \pm 385,86	>0,05
Неділя	105	15175,40 \pm 322,16	105	16674,16 \pm 389,35	<0,001
Загалом	105	16138,34 \pm 306,05	105	17468,56 \pm 329,94	<0,001

11000 кДж - 22,3%, в межах від 11000 до 12000 кДж - 12,0%, в межах від 12000 до 13000 кДж - 4,1%, в межах від 13000 до 14000 кДж - 7,8%, в межах понад 14000 кДж - 4,1%. Натомість у юнаків частка величин добових енерговитрат в межах до 9000 кДж становила 4,9%, в межах від 9000 до 10000 кДж - 10,6%, в межах від 10000 до 11000 кДж - 16,2%, в межах від 11000 до 12000 кДж - 13,4%, в межах від 12000 до 13000 кДж - 9,1%, в межах від 13000 до 14000 кДж - 14,8%, в межах від 14000 до 15000 кДж - 7,7%, в межах від 15000 до 16000 кДж - 10,6%, в межах від 16000 до 17000 кДж - 3,5%, в межах від 17000 до 18000 кДж - 3,5%, в межах понад 18000 кДж - 5,7%.

Отже, як найбільш суттєві за ступенем поширення у студентському середовищі серед дівчат потрібно було вважати величини добових енерговитрат в межах від 10000 до 11000 кДж (22,3%), в межах від 9000 до 10000 кДж (21,2%) та в межах від 8000 до 9000 кДж (19,2%), серед юнаків - величини добових енерговитрат в межах від 10000 до 11000 кДж (16,2%), в межах від 13000 до 14000 кДж (14,8%) та в межах від 11000 до 12000 кДж (13,4%).

У ході визначення та наступної гігієнічної оцінки величин локомоцій студентів у тижневому циклі на підставі використання методики крокометрії, виявлено, що їх середні значення становили 16138,34 \pm 306,05 кроків серед дівчат та 17468,56 \pm 329,94 кроків серед юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$) (табл. 2).

Разом з тим необхідно відзначити, що відповідні значення кількості локомоцій студентів в понеділок у дівчат складала 16847,00 \pm 303,70 кроків, у юнаків - 18464,99 \pm 328,24 кроків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у вівторок - відповідно 16015,49 \pm 335,54 кроків у дівчат і 17732,16 \pm 358,74 кроків у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у середу - відповідно 16160,17 \pm 310,41 кроків у дівчат і 17810,66 \pm 326,22 кроків у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$), у четвер - відповідно 15991,65 \pm 296,82 кроків у дівчат і 17434,44 \pm 316,72 кроків у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,01$), у п'ятницю - відповідно 16603,48 \pm 298,26 кроків у дівчат і 16991,10 \pm 346,44 кроків у юнаків ($p(t)_{д-ю} > 0,05$), у субо-

ту - відповідно 16175,23 \pm 350,58 кроків у дівчат і 17172,43 \pm 385,86 кроків у юнаків ($p(t)_{д-ю} > 0,05$), у неділю - відповідно 15175,40 \pm 322,16 кроків у дівчат і 16674,16 \pm 389,35 кроків у юнаків ($p(t)_{д-ю} < 0,001$). Розглядаючи особливості статево-обумовлених відмінностей між отриманими показниками, слід було підкреслити їх достовірний характер впродовж більшої частини тижня ($p(t)_{д-ю} < 0,01-0,001$), крім п'ятниці і суботи ($p(t)_{д-ю} > 0,05$).

Розглядаючи дані, що визначають особливості коливань величин досліджуваних показників у добовому циклі, слід відзначити, що, як і випадку визначення добових енерговитрат, і у дівчат, і у юнаків найбільші показники щодо локомоторної активності реєструвались у понеділок, найменші - у неділю. В цілому ж у порядку спадання значення щодо кількості локомоцій серед дівчат необхідно було розташувати таким чином: понеділок - п'ятниця - субота - середа - вівторок - четвер - неділя, серед юнаків: понеділок - середа - вівторок - четвер - субота - п'ятниця - неділя.

Розглядаючи особливості статистично-значущих відмінностей між показниками, які реєструвались в окремі дні тижня, слід було звернути увагу на наявність достовірних розбіжностей між значеннями досліджуваних показників. Так, у дівчат відмінності такого змісту були властиві для показників локомоторної активності у понеділок в порівнянні з аналогічними показниками у вівторок ($p(t) < 0,001$), середу ($p(t) < 0,001$), четвер ($p(t) < 0,001$), суботу ($p(t) < 0,001$) і неділю ($p(t) < 0,001$), у вівторок в порівнянні з аналогічними показниками у п'ятницю ($p(t) < 0,001$) і неділю ($p(t) < 0,01$), у середу в порівнянні з аналогічними показниками у п'ятницю ($p(t) < 0,05$) і неділю ($p(t) < 0,001$), у четвер в порівнянні з аналогічними показниками у понеділок ($p(t) < 0,001$) і неділю ($p(t) < 0,001$), у п'ятницю в порівнянні з аналогічними показниками у понеділок ($p(t) < 0,001$), п'ятницю ($p(t) < 0,05$) і неділю ($p(t) < 0,001$), у суботу в порівнянні з аналогічними показниками у понеділок ($p(t) < 0,001$), п'ятницю ($p(t) < 0,05$) і неділю ($p(t) < 0,01$), а також у неділю в порівнянні з аналогічними показниками, властивими для всіх днів тижня ($p(t) < 0,01-0,001$). Водночас у юнаків подібні відмінності були властивими для показників локомоторної активності у понеділок в порівнянні з аналогічними показниками у вівторок ($p(t) < 0,001$), четвер ($p(t) < 0,01$), п'ятницю ($p(t) < 0,001$) суботу ($p(t) < 0,001$) і неділю ($p(t) < 0,001$), у вівторок в порівнянні з аналогічними показниками у понеділок ($p(t) < 0,001$), середу ($p(t) < 0,05$), суботу ($p(t) < 0,05$) і неділю ($p(t) < 0,01$), у середу в порівнянні з аналогічними показниками у вівторок ($p(t) < 0,001$), п'ятницю ($p(t) < 0,01$), суботу ($p(t) < 0,001$) і неділю ($p(t) < 0,001$), у четвер в порівнянні з аналогічними показниками у понеділок ($p(t) < 0,01$), суботу ($p(t) < 0,01$) і неділю ($p(t) < 0,001$), у п'ятницю в порівнянні з аналогічними показниками у понеділок ($p(t) < 0,001$), середу ($p(t) < 0,01$) і неділю ($p(t) < 0,5$), у суботу в порівнянні з аналогічними показниками у понеділок ($p(t) < 0,001$),

вівторок ($p(t) < 0,05$), середу ($p(t) < 0,001$) і четвер ($p(t) < 0,01$), а також у неділю в порівнянні з аналогічними показниками у понеділок ($p(t) < 0,001$), вівторок ($p(t) < 0,01$), середу ($p(t) < 0,001$) четвер ($p(t) < 0,01$) і п'ятницю ($p(t) < 0,05$).

Таким чином, дані одержані в ході визначення особливостей кількості локомоцій студентів у тижневому циклі на підставі використання методики крокометрії підтверджували загальні закономірності, які були виявлені під час визначення значень добових енерговитрат, а їх динамічні зміни у більшості випадків були цілком тожними змінам, які відбувались в динаміці тижня з боку показників добових енерговитрат дівчат і юнаків.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Під час визначення та здійснення комплексної гігієнічної оцінки таких критеріальних показників РА, як величини добових енерговитрат та значення кількості

локомоцій у добовому циклі студентів встановлено, що середні величини добових енерговитрат становили $10246,55 \pm 144,45$ кДж серед дівчат та $12902,93 \pm 246,30$ кДж серед юнаків, середні значення кількості локомоцій - $16138,34 \pm 306,05$ кроків серед дівчат та $17468,56 \pm 329,94$ кроків серед юнаків.

Дані, що одержані, визначають і той факт, що вихідним елементом досліджень, які мають проводитися в подальшому, має стати аналіз особливостей величин РА дівчат і юнаків, так і особливостей розподілу окремих показників РА у добовому бюджеті часу. Крім того, важливим є проведення досліджень, спрямованих на встановлення особливостей впливу різних режимів РА на процеси психофізіологічної і психічної адаптації організму студентів до умов виконання повсякденної навчальної і позанавчальної діяльності у медичному ВНЗ загалом, та характеристики розвитку окремих психофізіологічних функцій та особливостей особистості студентської молоді, зокрема.

Список література

- Научно-методические основы изучения адаптации детей и подростков к условиям жизнедеятельности; подред. В. Р. Кучмы, Л. М. Сухаревой. - М.: Изд-во НЦЗД РАМН, 2006. - 238 с.
- Сергета І. В. Організація вільного часу та здоров'я школярів / І. В. Сергета, В. Г. Бардов. - Вінниця: РВВ ВАТ "Віноблдрукарня", 1997. - 292 с.
- Сердюк А. М. Психогігієна дітей і під-
Сергета І.В., Дреженкова І.Л.
- ростков, страдаючих хронічними соматичними захворюваннями / Сердюк А. М., Полька Н. С., Сергета І. В. - Вінниця: Нова книга, 2012. - 336 с.
- Сухарев А. Г. Здоров'я і фізичне виховання дітей і підлітків / Сухарев А. Г. - М.: Медицина, 1991. - 272 с.
- Сухарев А. Г. Формирование адаптаци-
онных возможностей организма детей и подростков / А. Г. Сухарев // Вестник РАМН. - 2006. - № 8. - С. 15-18.
- Сухарев А. Г. Научные основы профилактической педиатрии / А. Г. Сухарев, О. А. Шелонина // Актуальные проблемы здоровья детей и подростков и пути их решения. - М.: Издатель НЦЗД РАМН, 2012. - С. 411-412.

ГИГИЕНИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА УРОВНЯ ПРИВЫЧНОЙ ДВИГАТЕЛЬНОЙ АКТИВНОСТИ И СОВРЕМЕННЫХ СТУДЕНТОВ, ОБУЧАЮЩИХСЯ В УСЛОВИЯХ МЕДИЦИНСКОГО ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

Резюме. В ходе проведенных исследований при осуществлении гигиенической оценки величин суточных энергозатрат и количества локомоций в суточном цикле студентов медицинского высшего учебного заведения определено, что средние значения суточных энергозатрат составляют $10246,55 \pm 144,45$ кДж среди девушек и $12902,9 \pm 246,30$ кДж среди юношей, средние величины количества локомоций - $16138,34 \pm 306,05$ шагов среди девушек и $17468,56 \pm 329,94$ шагов среди юношей.

Ключевые слова: студенты, двигательная активность, гигиеническая оценка.

Serheta I.V., Drezhenkova I.L.

HYGIENIC ASSESSMENT OF DAILY PHYSICAL ACTIVITY OF MODERN STUDENTS ENROLLED IN MEDICAL HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

Summary. In the course of studies during the hygienic estimation of daily energy costs and amount of locomotion in the daily cycle of students of medical university determined that the average daily energy up $10246,55 \pm 144,45$ kJ in girls and $12902,9 \pm 246,30$ kJ among youths, amount of locomotion - $16138,34 \pm 306,05$ steps among girls and $17468,56 \pm 329,94$ steps among youths.

Key words: students, physical activity, hygienic assessment.

Рецензент - д.мед.н., проф. Очередько О.М.

Статья найдена в редакції 03.08.2015 р.

Сергета Ігор Володимирович - д.мед.н., професор, завідувач кафедри загальної гігієни та екології Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова; +38 050 180-70-05; hygiene@vnm.edu.ua; serheta@ukr.net
Дреженкова Інна Леонідівна - асистент кафедри загальної гігієни та екології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; +38 0432 35-93-94
